

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้: การเมือง เศรษฐกิจ และการต่างประเทศ (พ.ศ.2550-2558)

สีดา สอนศรี และคณะ*

บทคัดย่อ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นภาคพื้นแผ่นดินและภาคพื้นทะเล ภาคพื้นแผ่นดินได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เป็นไทย และ ออสโตรเนเซียน นับถือพุทธศาสนาเป็นหลักและคริสเตียน ส่วนภาคพื้นทะเลประกอบด้วย บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ เนื่องจากความหลากหลายของภูมิภาคและความสลับซับซ้อนของการเมืองและสังคมของประเทศทั้ง 10 ประเทศ (ไม่รวมติมอร์เลสเต) นี้เองจึงเป็นจุดสนใจของผู้วิจัยที่ต้องการศึกษาว่าประเทศเหล่านี้จัดการกับปัญหาต่าง ๆ อย่างไร หลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ ปี 1997

จากคำถามการศึกษาดังกล่าว ผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะศึกษาปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในซึ่งมีผลต่อการเมือง เศรษฐกิจและการต่างประเทศ รวมทั้งนโยบายของผู้นำต่อการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ นอกจากนั้นยังได้อภิปรายถึงความสำเร็จระดับชาติทางการเมือง เศรษฐกิจและการต่างประเทศ และความสำเร็จระดับภูมิภาคของแต่ละประเทศด้วย จากจุดประสงค์ดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษามีกรอบแนวความคิดว่า

- 1) ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในมีผลต่อ การเมือง เศรษฐกิจและการต่างประเทศ ของแต่ละประเทศ
- 2) ผู้นำของแต่ละประเทศมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางนโยบายเพื่อพัฒนาประเทศ
- 3) ความสำเร็จและอุปสรรคของแต่ละประเทศ การเมือง เศรษฐกิจและการต่างประเทศ ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ

ผู้เขียนพบว่า วิกฤตทางเศรษฐกิจในปี 1997 จุดชนวนจากหลากหลายปัจจัย ปัจจัยใหญ่ในบรรดาหลายปัจจัยคือค่าเงินเกินความจริง ซึ่งเป็นสาเหตุมาจากการไหลบ่าเข้ามาอย่างมากของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และเงินทุนต่างประเทศโดยปราศจากการควบคุม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อบริษัทขนาดใหญ่และหนี้เอกชนในประเทศไทย ทำให้นักลงทุน

* รองศาสตราจารย์, คณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, อดีตรองคณบดี คณะรัฐศาสตร์ และผู้อำนวยการโครงการเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; ผู้วิจัยร่วม รศ.ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์, รศ.ดร.สมชาย ภคภาสวณิช, รศ.ดร.ไกรรินทร์ เกษม, ดร.ธัญญาทิพย์ ศรีพนา, อาจารย์ชปา จิตต์ประทุม, อาจารย์วัชรินทร์ ยงศรี, อาจารย์ณัฐพล ตันตระกูลทรัพย์, อาจารย์ Panyasak Sengonkeo, อาจารย์วีระพงษ์ ปัญญาชนคุณ และอาจารย์ปิยธิดา โคกโพธิ์

หवादผวาระจายไปทั่ว ซึ่งทำให้เศรษฐกิจไทยล้มละลายในที่สุด การล้มละลายของเศรษฐกิจไทย ซึ่งเป็นปัจจัยภายในนี้ได้แผ่กระจายและส่งผลกระทบไปทั่วเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียง ประเทศอินโดนีเซีย เกาหลีใต้ ถูกกระทบมากที่สุด ฮังการี มาเลเซีย ลาว และฟิลิปปินส์ ส่งผลกระทบปานกลาง จีนแผ่นดินใหญ่ อินเดีย ใต้หวัน สิงคโปร์และบรูไน กระทบน้อยที่สุด ประเทศญี่ปุ่นแม้จะไม่ถูกกระทบมากแต่ก็มีปัญหาในระยะยาว

วิกฤตเศรษฐกิจในบางประเทศส่งผลกระทบต่อการเมือง เช่น ชูฮาร์ดีลาออกจากตำแหน่งประธานาธิบดี พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นอกจากนั้นเกิดการต่อต้านตะวันตกโดยเฉพาะจอร์จ โซรอส และกองทุนระหว่างประเทศขึ้นในภูมิภาคพร้อมๆ กับการถอนการลงทุนขนาดใหญ่ของสหรัฐฯ และถูกแทนที่โดยนักลงทุนยุโรป แต่นักลงทุนญี่ปุ่นยังคงดำเนินการอยู่ นอกจากนี้ได้เกิดกระบวนการก่อการร้ายและขบวนการแบ่งแยกดินแดนอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย มาถึงปี 2006 ทั้งนี้จากรัฐบาลอ่อนแอ ถึงแม้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจจะฟื้นตัวแล้วก็ตาม มหาเธร์นายกรัฐมนตรีของมาเลเซียและอาร์โรโยประธานาธิบดีของฟิลิปปินส์ต่างก็แนะนำให้อาเซียนรับผิดชอบในการส่งเสริมตลาดเสรีขึ้นในภูมิภาคเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนสืบเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจและสถานการณ์ทางการเมืองของแต่ละประเทศ ยังผลให้ผู้นำได้พัฒนานโยบายต่างประเทศรอบทิศทางทั้งทวีภาคีและพหุภาคีกับภายในภูมิภาคและระหว่างภูมิภาค เช่น ระหว่างสองประเทศในอาเซียน ระหว่างหลายประเทศในอนุภูมิภาค (กลุ่มลุ่มแม่น้ำโขง บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย) อาเซียนกับเอเชียตะวันออกเฉียง อาเซียนกับสหภาพยุโรป อาเซียนกับตะวันออกกลาง เป็นต้น

ในปี 1996 สมาชิกในอาเซียนบางประเทศประสบความสำเร็จในทางเศรษฐกิจ ทางการเมือง (มีความเป็นประชาธิปไตยและความมั่นคงทางการเมือง) นอกจากนั้นระดับภูมิภาคอาเซียน ผู้นำอาเซียนได้ประกาศพิมพ์เขียวกฎบัตรอาเซียนให้เป็นชุมชนของ “หนึ่งวิสัยทัศน์ หนึ่งเอกภาพ” และ “ดูแลเอาใจใส่และร่วมแรงร่วมใจกันเป็นหนึ่งเดียว” จุดประสงค์หนึ่งของพิมพ์เขียวคือการสร้างอาเซียนให้เป็นประชาคมเศรษฐกิจภายใน 15 ปี ซึ่งนับได้ว่าแต่ละประเทศก็ประสบความสำเร็จในการตกลงร่วมกันเพื่อผลประโยชน์โดยรวม

กฎบัตรอาเซียนนี้จะเป็แนวทางจะช่วยเร่งให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจของภูมิภาค โดยเฉพาะในการเปลี่ยนแปลงภูมิภาคนี้ไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจภายในปี 2020 นอกจากนี้ยังนำมาซึ่งความร่วมมือระหว่างประเทศในอาเซียนกับเอเชียตะวันออกเฉียง (จีน ญี่ปุ่นและเกาหลี ในการเป็นหุ้นส่วนร่วมมือกันมากขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งยังสร้างแรงกระตุ้นในการร่วมมือกันทางการค้า การลงทุน และการเงินในอนาคตอีกด้วย) นอกจากความร่วมมือของประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศกับเอเชียตะวันออกเฉียงแล้ว อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ต้องการในการร่วมมือกันมากขึ้นกับ

วารสารการเมืองการปกครอง

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 กันยายน 2558 – กุมภาพันธ์ 2559 การบริหารจัดการ-การบริหารทรัพยากรมนุษย์-นโยบาย

ประเทศภูมิภาคนี้ ความร่วมมือในอนุภูมิภาคของบางประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น BIMP-EAGA, GMA และ SIJORI ก็ได้มีการอภิปรายและขยายความร่วมมือกันในการประชุมสุดยอดครั้งที่ 12 และ 13

จากปี 2007 จนถึงปัจจุบัน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ฟื้นตัวและพยายามที่จะรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียน ทุกประเทศได้เตรียมตัวเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทำให้ทุกประเทศต้องปรับเปลี่ยนภายในทั้งหมดตั้งแต่การสร้างความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการต่างประเทศ เพื่อสร้างความเท่าเทียมในความร่วมมือ และเพื่อความร่วมมือกับประเทศภายนอกภูมิภาค (Outward Looking) แม้บางประเทศจะพบกับวิกฤตทางการเมืองอย่างเช่นประเทศไทย แต่ก็ต้องปรับนโยบายต่าง ๆ ให้เข้ากับบริบทของความอยู่รอดของประเทศอาเซียน อินโดนีเซียเปลี่ยนประธานาธิบดีใหม่ที่มีวิสัยทัศน์แตกต่างจากคนเดิม แต่ก็ต้องปรับตัวให้เข้ากับบริบทของโลกาภิวัตน์เช่นเดียวกัน ในส่วนการเมืองภายในมาเลเซียแม้ผู้นำจะมีข้อหาคอร์รัปชันแต่มาเลเซียก็จะแก้ปัญหาของประเทศเองในระยะยาว ในขณะที่สิงคโปร์ การเมืองภายในยังราบรื่นทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นไปได้ไกล ส่วนฟิลิปปินส์ที่กำลังพัฒนาประเทศสู่ภายนอกมีการลงทุนต่างชาติมากขึ้นเนื่องจากการเมืองมีเสถียรภาพ พม่าแม้จะเลือกตั้งเสร็จแล้ว แต่กำลังเจรจาเพื่อความลงตัวของผู้นำเดิมและองชาน ซูจี ซึ่งทั้งสองฝ่ายก็ต้องคิดถึงการพัฒนาประเทศเป็นหลัก ในส่วนของประเทศในกลุ่ม อินโดจีนก็เร่งการพัฒนาเศรษฐกิจเช่นกันเพื่อให้เท่าเทียมกับประเทศเพื่อนบ้าน

ในอนาคตแม้ทั้งหมดจะร่วมอยู่ในประชาคมอาเซียน แต่ถ้าหากผลประโยชน์ของชาติขัดกับผลประโยชน์ส่วนรวมแล้วจะทำให้มีความขัดแย้งระหว่างสมาชิกได้ จึงเป็นอนาคตที่ต้องดูกันต่อไป

คำสำคัญ : เอเชียตะวันออกเฉียงใต้/การเมืองการปกครอง/เศรษฐกิจ/การต่างประเทศ

Southeast Asia: Politics, Economy and International Relations (2007 – 2015)

Sida Sonsri and Co-authors^{*}

Abstract

Southeast Asia consists of two geographical regions : the mainland the maritime section. The mainland section consists of Cambodia, Laos, Myanmar, Thailand and Vietnam. The population of which are primarily Tai peoples and Austro-Asiatic peoples and the dominant religion is Buddhism, followed by Christianity. The maritime section consists of Brunei, Indonesia, Malaysia, the Philippines and Singapore. Due to the diversity of the region and complexity of politics and societies in each of 10 countries, it is very interesting study how these countries cope with the problems after the economic in 1997.

This research will examines the following factors :

- 1) The external and domestic factors affect the economy, politics and international relations of each country.
- 2) The leaders of each country play an important role in the road map of national policy leading to development.
- 3) The success and obstacles in politics, economy and international relations depend on the external and domestic factors.

The researchers found out that the economic crisis triggered by several factors, chief among them is overvalued currencies caused by the huge influx of foreign direct investment and foreign capital from outside the region which considered as the external factors gave effect to the massive corporate and private debts in Thailand along with the contagion effect of investor panic led to the collapse of Thai economy in 1997. The collapse of Thai economy which in the domestic

^{*} Associate Professor and Dean, College of Politics and Governance, Mahasarakham University, Former Associate Dean and Director of Southeast Asia Program, Faculty of Political Science Thammasat University; Co-authors: Assoc.prof.Dr. Withaya Sucharitthanarugse, Assoc.prof.Dr. Corrine Phuankasem, Assoc.prof.Dr. Somjai Phagaphasvivat, Dr. Thanyathip Sripana, Nuttapon Tuntragoonsub, Chapa Jitpratun, Watcharin Yongsiri, Wirapong Panyathanakhun, Piyathida Kogpho and Panyasak Sengonkeo

factors spilled over and gave effect to the other Southeast Asian and East Asian Countries. Indonesia, South Korea were the Countries most affected by the crisis. Hong Kong Malaysia, Laos and the Philippines were also fairly hurt by the slump.

Mainland China, India, Taiwan, Brunei and Vietnam were less affected. Japan was not much affected by the crisis but was going through its own long-term economic difficulties The economic crisis of some countries in Southeast Asia also led to political upheaval, most notably culminating in the resignations of President Suharto in Indonesia and Prime Minister General Chavalit Yongchaiyudh in Thailand. There was general rise in anti-Western sentiment, with George Soros and IMF in particular signed out as targets of criticism Heavy U.S. investment in Thailand ended, replaced by mostly European investment through Japanese investment was sustained. Islamic and other separatist movements intensified in Indonesia, the Philippines and Thailand as central authorities weakened until the year of 2006 although the economic situation was recovered. Mahathir of Malaysia and Arroyo of the Philippines suggested that ASEAN's responsibility is to uphold its commitment to free markets and ensure that policies of sustainable development should be concentrated. Due to the economic crisis and political situation of each country, the leaders of all Southeast Asian Countries have developed the omni-direction foreign policies both bilateral and multilateral within the region and between the regions, such as between two members of ASEAN, sub-regional of ASEAN (GMA, MIMP-EAGA, SIJORI) ASEAN and EU, ASEAN and Middle East, etc. By the year of 2006 the members of ASEAN seemed successful in economy, political stability and international relations. Moreover, in 2005, at the 11th ASEAN Summit in Kuala Lumpur, a ten-member Eminent Persons Group (EPG) was appointed to examine and provide recommendations on the ASEAN Charter. At the 12th ASEAN Summit in Cebu, the Philippines on 13 January 2007 and the 13th ASEAN Summit in Singapore on 20 November 2007, The Blueprint of ASEAN Charter focused on “One Vision, One Identity” and “One Caring and Sharing Community” were declared by the leaders of ASEAN. One purpose of this blueprint is to create the ASEAN Economic Community (AEC) in 2015. This is the success of ASEAN members in agreement of common interest. This Charter could provide the means to expedite regional economic integration, particularly in transforming the region into an ASEAN Economic Community (AEC) by 2020. Moreover it brought together the ASEAN+3 (the ten member countries of ASEAN plus China, Japan and South Korea to share more on bilateral

and multilateral Cooperation and it will create greater impetus to cooperate in trade, investment, and finance in the future. Apart from China, Japan and South Korea, India, Australia and New Zealand wanted to cooperate more in the region. Sub-regional cooperation which consist of some members of ASEAN such as BIMP-EAGA, GMA and SIJORI were also discussed and expanded more on cooperation in these countries.

In 2007 up to 2015 every country in Southeast Asia concentrated on solving the internal problem, more or less, in order to cooperate in ASEAN Community. Thailand faced the problem of political instability but has to solve the internal problems and at the same time making outward looking policy. In Malaysia, even the leader faced with corruption allegation, the country has to solve this problem in order to bring stability to the country.

The new president of Indonesia has to adjust the new policy to more outward looking than before. Nothing to say about Singapore of which political stability bring about economic development to the country. Economic development in the Philippines bring many foreign investors to the country. This is because of political stability of President Aquino.

Myanmar just finished the election but the leaders have to negotiate in order to bring the economic development to the country. Indochina also try to cooperate more with the neighboring countries.

Timor Leste has just developed and there is still a long way to go. But many countries in Southeast Asia try to help for development in various matters. As of now, these countries are the members of ASEAN Community. The problems is, if the national interest bring up against with the common interest, it many create many conflicts among the members.

Keywords: Southeast Asia/Politics/Economy/International Relations

บทนำ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง 10 ประเทศ เป็นดินแดนที่มีความหลากหลายทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ถึงแม้ประเทศเหล่านี้จะอยู่ใกล้ชิดกันก็ตาม ทั้งนี้เป็นเพราะถูกแบ่งแยกและปกครองมาแต่โบราณ ยกเว้นประเทศไทยซึ่งมิได้ถูกปกครอง แต่กระนั้นก็ตามประเทศไทยก็จะต้องเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพื่อความอยู่รอดของประเทศ การเมืองช่วงสงครามเย็น ประเทศ

ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้บางประเทศต้องเลือกค่ายโลกเสรี บางประเทศก็เลือกค่ายคอมมิวนิสต์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับมหาอำนาจใดเป็นกระแสมุ่งหน้าประเทศของตนเองได้มากกว่า เมื่อสิ้นสุดสงครามเย็น ประเทศทั้ง 10 ประเทศในขณะนั้นจำเป็นต้องแสวงหาที่พึ่งเพื่อความอยู่รอดด้วยการมีนโยบายรอบทิศทาง

อีกทั้งประเด็นทางเศรษฐกิจก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องพัฒนาประเทศ ฉะนั้นหลังจากปี 1997 เป็นต้นมา ทุกประเทศก็แสวงหาความอยู่รอดโดยเฉพาะทางเศรษฐกิจ ประเทศที่เป็นฝ่ายโลกเสรี เดิมคือ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ และไทยนั้น ได้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและร่วมมือกันภายใต้อาเซียนแม้จะไม่เข้มแข็งนัก แต่ก็สร้างความร่วมมือที่ช่วยเหลือซึ่งกันได้ในบางช่วง บรูไนเป็นประเทศเล็กที่พึ่งเข้ามาเป็นสมาชิกอาเซียนเมื่อปี 1984 เวียดนามปี 1995 ลาวและพม่าในปี 1997 และกัมพูชาปี 1999 ตามลำดับ การรวมตัวกันเป็น 10 อาเซียนนี้แม้จะไม่เข้มแข็งเท่ากับสหภาพยุโรปซึ่งเกิดมาก่อนกว่าครึ่งศตวรรษ และมีกลไกความร่วมมือที่เข้มแข็งกว่าก็ตาม แต่อาเซียนก็เป็นองค์กรความร่วมมือแบบประสานงานความร่วมมือกัน มีค่านิยมสอดคล้องกันคือการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม และเป็นพลังต่อรองกับกลุ่มอื่น ๆ ได้ ซึ่งเรียกได้ว่าองค์กรนี้เป็นลักษณะ Cooperation system ที่ไม่ใช่ Community system อย่างเช่นสหภาพยุโรป

เศรษฐกิจของอาเซียนเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมากหลังสิ้นสุดสงครามเย็น โดยเฉพาะประเทศไทยมีการลงทุนเกิดขึ้นมากมาย มีการบริโภคสูงในขณะที่เงินเฟ้อสูงและค่าครองชีพต่ำ ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้สูง ส่งผลกระทบต่อระบบการเงินการคลังของประเทศจนนำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจในปี 1997 ซึ่งส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอาเซียนโดยรวม มิเพียงเท่านั้นยังส่งผลกระทบต่อผู้ให้กู้ของประเทศไทยด้วย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี และสหรัฐฯ เป็นต้น เนื่องจากประเทศไทยไม่สามารถจ่ายเงินกู้ได้ ทำให้สามประเทศนี้ต้องปรับเศรษฐกิจของประเทศใหม่เพื่อให้ฟื้นตัวโดยเร็ว วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในประเทศไทยนี้เป็นบทเรียนให้หลายประเทศในภูมิภาคได้เรียนรู้และพยายามไม่ให้เกิดเหตุการณ์ขึ้นกับประเทศของตนเองอีก

เศรษฐกิจ การเมือง และการต่างประเทศ ก็มีความเกี่ยวพันกันไม่ว่าอะไรจะเกิดก่อนหรือเกิดหลัง ก็ย่อมกระทบกันและกัน ถ้าดูเฉพาะในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศด้วยตนเองแล้ว สถานะปัญหาของประเทศไทยในปี 1997 ซึ่งเกิดจากการเก็งกำไรของประเทศนอกภูมิภาคได้ส่งผลกระทบต่อการเมือง เศรษฐกิจและการต่างประเทศในกลุ่มอาเซียน หรืออีกนัยหนึ่ง Spill over ไปสู่ด้านอื่น ๆ ด้วยทำให้ทุกประเทศต้องวางแผนพัฒนาใหม่โดยเฉพาะทางเศรษฐกิจและการต่างประเทศว่าทำอย่างไรเศรษฐกิจจึงจะฟื้นฟู ทำอย่างไรจึงจะดึงดูดนักลงทุนมาสนใจแต่ละประเทศ ช่วงปี 1998 เป็นต้นมาจึงเป็นช่วงของการ “วิงหาความร่วมมือรอบทิศทาง” ทั้งภายในกลุ่มและนอกกลุ่มสำหรับประเทศเศรษฐกิจยังไม่เข้มแข็ง

จากปี 1997 เป็นต้นมาประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็พัฒนาขึ้นเรื่อยมาทั้งทางการเมือง (บางประเทศ) เศรษฐกิจและสังคม จนกระทั่งปัจจุบันได้บรรลุถึงการจัดทำ Blueprint ให้อาเซียน เป็น ASEAN Community และให้เป็นประชาคมเศรษฐกิจ (ASEAN Economic Community – AEC) อย่างเช่นยุโรปภายใน 15-20 ปี ซึ่งการตกลงครั้งนี้เป็นผลจากการประชุมที่เซบูฟิลิปปินส์เมื่อ ต้นปี 2007 แต่ในความเป็นจริงแล้วจะต้องรออีกนานถ้าหากจะให้ครบวงจร 5 ขั้นตอนอย่างสหภาพ ยุโรป เพราะขณะนี้เรามาถึงขั้นเขตการค้าเสรีซึ่งเป็นขั้นแรกตามแนวคิดของ Bela Balassa ยกเว้น เสียจากอาเซียนจะมีองค์กรเหนือชาติ (Supra-national) มาควบคุมเท่านั้นเพราะโดยลำพังอาเซียน แล้วเป็นองค์กรที่รวมกันด้วยค่านิยมหลวม ๆ ไม่มีใครบังคับใครได้ยกเว้นมีภัยร้ายแรงมาถึงตัว ทั้งหมดที่กล่าวมาเป็นภาพรวมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยรวม

ในส่วนของงานเขียน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : การเมือง เศรษฐกิจ และการต่างประเทศ (2007-2015) นั้นคณะผู้เขียนได้เขียนลักษณะเชิงวิเคราะห์สถานการณ์แต่ละประเทศ โดยแบ่งหัวข้อ การเขียนออกเป็น 5 หัวข้อดังนี้

1) พื้นฐานของประเทศซึ่งจะกล่าวถึงปัจจัยต่าง ๆ ของประเทศนั้น ๆ ว่ามีปัจจัยอะไรบ้างที่เป็นพื้นฐานของการทางการเมือง เศรษฐกิจ และการต่างประเทศของแต่ละประเทศ ซึ่งพื้นฐานเหล่านี้ อาจไม่เหมือนกันทุกประเทศ ขึ้นอยู่กับว่าพื้นฐานเหล่านั้นมีผลต่อประเทศมากน้อยเพียงใด

2) แนวนโยบายของผู้นำประเทศ

3) การเมือง ในบทนี้จะวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในแต่ละประเทศของ ช่วงดังกล่าวว่ามีอะไรบ้าง ปัญหาดังกล่าวเกิดจากอะไร และรัฐบาลมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไรบ้างใน ประเทศที่เป็นประชาธิปไตย ส่วนประเทศที่ผู้นำมีลักษณะอำนาจนิยมและประเทศที่ปกครองโดย พรรคคอมมิวนิสต์และสังคมนิยมนั้นก็ได้ผ่อนคลายให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นมากขึ้น แต่ ประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชนก็ยังเป็นปัญหาใหม่สำหรับทุกประเทศอย่างเช่น พม่า ไทย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

4) เศรษฐกิจ บทนี้กล่าวถึงภาพรวมของเศรษฐกิจและวิธีการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของแต่ละ ผู้นำของแต่ละประเทศ ว่ามีกลยุทธ์อย่างไรในการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจไว้จากผลกระทบ จากประเทศไทยแน่นอนในบางประเทศก่อให้เกิดการไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง อันเนื่องมาจาก ปัญหาเศรษฐกิจ แต่ทุกประเทศก็แก้ปัญหาไปได้ไม่มากนัก

5) การต่างประเทศ วิเคราะห์ความสัมพันธ์และนโยบายต่างประเทศของแต่ละประเทศว่า ได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศไปอย่างไรให้สถานการณ์การเมืองไม่มีเสถียรภาพและเศรษฐกิจตกต่ำ ซึ่ง ทุกประเทศก็แสวงหาพันธมิตรรอบทิศทาง ทั้งมหาอำนาจและมีไม่มหาอำนาจ รวมทั้งการร่วม

ลงทุนระหว่างกันโดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียนด้วยกัน เช่น ในเรื่องเขตการค้าเสรี นโยบายต่างประเทศดังกล่าวนี้เป็นทั้ง ทวิภาคีและพหุภาคี ระดับภูมิภาค อนุภูมิภาค และระดับโลก

6) บทสรุป เป็นการประเมินความสำเร็จของแต่ละประเทศทางการเมือง เศรษฐกิจ และการต่างประเทศในระดับชาติ และความสำเร็จในระดับภูมิภาคว่าได้มีความร่วมมือกันในระดับใด สำเร็จหรือไม่ อย่างไร

การเมือง เศรษฐกิจ และการต่างประเทศ ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

อินโดนีเซียได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้นำประเทศโดยมีการเลือกตั้งประธานาธิบดีคนใหม่ และโจโก วิโดโด ได้รับการเลือกตั้งมาด้วยเสียงข้างมาก ถึงแม้จะมีวิพากษ์วิจารณ์ทั้งในและต่างประเทศว่าเป็นผู้มองเฉพาะปัจจัยภายใน ก็ต้องการพัฒนาภายในประเทศมากกว่ามองออกไปข้างนอก (Outward Looking) ในด้านความสัมพันธ์กับประเทศอื่น ๆ ในระยะแรก ๆ แต่ท่านก็ได้ปรับนโยบายในระยะเวลาค่อยมา เพื่อให้ทันกับกระแสโลกาภิวัตน์ ด้วยเหตุนี้ในระยะปลายปี 2007-2015 อินโดนีเซียอยู่ในเกณฑ์ดี ไม่มีข้อขัดแย้งภายในใด ๆ ที่รุนแรงปะทุขึ้น ประธานาธิบดียูโดโยโน เข้ารับตำแหน่งในวาระที่สองด้วยฐานเสียงสนับสนุนที่มั่นคงทั้งในความนิยมส่วนตัวต่อและต่อพรรคของประธานาธิบดี แม้ว่าความนิยมส่วนตัวจะลดบ้าง เพิ่มบ้าง ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อินโดนีเซียได้ถือว่าเป็นประเทศที่เป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เพราะสามารถจัดการเลือกตั้งที่สำคัญในปี 2004 และ 2009 ได้โดยเรียบร้อย ตะวันตกผู้ถือว่าการที่อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีประชากรมาก เป็นประเทศมุสลิมที่ใหญ่ที่สุดในโลก และการดำเนินนโยบายสายกลาง บวกกับความพยายามพัฒนาประชาธิปไตย เป็นปัจจัยที่ทำให้อินโดนีเซียเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง แม้จะมีด้านที่เป็นลบอยู่ เช่น เรื่องการทุจริตในระบบราชการ กระบวนการยุติธรรมที่ไม่ตรงไปตรงมา และการหาผลประโยชน์ส่วนตัวของนักการเมืองและผู้มีอำนาจในระบบราชการ เศรษฐกิจเติบโตได้ต่อไปอยู่ในระดับที่น่าพอใจ แต่มีปัญหาเรื้อรังในระบบโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่จะต้องมีการปรับปรุงขนานใหญ่ ที่อินโดนีเซียหวังจะได้เงินลงทุนในด้านนี้จากการลงทุนของต่างชาติ ความเสื่อมโทรมของโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจยังทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง เพราะต้องมียาค่าเสียห่วยเพิ่มขึ้น แต่เศรษฐกิจของอินโดนีเซียไม่ได้อิงอยู่กับการส่งออกเป็นหลัก ด้วยมีตลาดภายในที่มีขนาดใหญ่ ประชากรที่เป็นคนชั้นกลางมีจำนวนเพิ่มขึ้น อันช่วยกระตุ้นการบริโภค ยังผลให้เศรษฐกิจของประเทศยังขยายตัวต่อไปได้ ในด้านการเมืองมีการปรับปรุงไม่ให้มีพรรคการเมืองมากจนเกินไปในรัฐสภา เช่น คุมไว้ให้มีราว 9-10 พรรค ด้วยการสร้างเงื่อนไขว่าพรรคการเมืองใดที่ไม่ได้รับคะแนนนิยมเกินกว่าร้อยละ 2.5 จะไม่ได้ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร ในการ

เลือกตั้งทั่วไปในปี 2009 และมาเพิ่มเป็นร้อยละ 3.5 ในการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2014 สภาผู้แทนราษฎรของอินโดนีเซียหลังการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2014 มีพรรคการเมืองอยู่ 10 พรรค ส่วนพรรคการเมืองที่ยังมีอยู่นอกสภา มีจำนวน 13 พรรค ในขณะเดียวกันก็ได้นำไปใช้ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีและรองฯ โดยตรงด้วย โดยการกำหนดว่าพรรคการเมืองใดที่ไม่ได้คะแนนนิยมเกินร้อยละ 2.5 หรือไม่ได้ที่นั่งในสภาเกินร้อยละ 2.0 จะไม่มีสิทธิส่งตัวแทนเข้าการแข่งขันเลือกตั้ง ต้องไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นให้เข้าเกณฑ์ดังกล่าว เมื่อระบบการเมืองของอินโดนีเซียมั่นคง ประธานาธิบดีโยโกโยโนจึงมุ่งความสนใจไปทางการต่างประเทศด้วยการแสดงบทบาทในกลุ่ม G-20 ที่อินโดนีเซียเป็นสมาชิกอยู่ ด้านการแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน การส่งเสริมระบบประชาธิปไตย ในขณะที่ประธานาธิบดีคนใหม่คือ โจโก วิโดโด เน้นย้ำบทบาทของอินโดนีเซียในฐานะที่เป็นรัฐหมู่เกาะ กับการเพิ่มความสนใจไปยังบทบาทของอินโดนีเซียในเขตมหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก อินโดนีเซียแสดงท่าทีว่าให้ความสำคัญแก่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมากกว่าอาเซียน (วิทยา, 2015).

ปัจจัยการเมืองภายใน คือการเมืองมีเสถียรภาพ ทำให้อินโดนีเซียสามารถดำเนินการทางเศรษฐกิจและการต่างประเทศได้ โดยไม่ต้องกังวล แต่อย่างไรก็ตามอินโดนีเซียก็ต้องระมัดระวังและป้องกันกลุ่ม (IS) ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่มั่นคงภายในประเทศได้

เช่นเดียวกันกับฟิลิปปินส์ที่นโยบายของอาร์โรโย (2004-2010) นั้นได้พัฒนาเศรษฐกิจไปไกล ที่สำคัญประเทศเป็นศูนย์กลางของ Call Center ในเอเชีย และ PPP (Public and Private Partnership) รองรับการพัฒนา ทำให้มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูง เนื่องจากนางได้มองออกไปข้างนอก (Outward Looking) ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทำให้นโยบายต่างประเทศประสบความสำเร็จ ถึงแม้ในช่วงท้ายสมัยจะมีข้อหาคอร์รัปชันก็ตาม แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์เพียงพอ เมื่อมาถึงสมัยอากิโนที่ III ท่านก็ได้ดำเนินนโยบายต่อจากอาร์โรโย โดยเฉพาะนโยบายการตั้ง Call Center ในประเทศ และสร้างโครงสร้างพื้นฐานแบบ RO-RO System ซึ่งทำให้ประเทศพัฒนาไปไกลกว่าประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้ ถ้าดูจากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนมากก็คือ นโยบายของอากิโน เป็นนโยบายที่ต่อต้านคอร์รัปชัน ทำให้ต่างประเทศเชื่อถือมากโดยเฉพาะอเมริกาและยุโรป ความมีเสถียรภาพทางการเมือง ความเป็นประชาธิปไตยสูงที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้ทุกภาคส่วนร่วมกันช่วยรัฐในการพัฒนาประเทศ ซึ่งนำมาสู่การพัฒนาประเทศ ซึ่งนำมาสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและการเจรจากับกลุ่มแบ่งแยกดินแดนภาคใต้สำเร็จ จนกระทั่งได้ออกกฎหมาย Bangsamoro Law ขึ้นอยู่กับสภาว่าจะร่างผ่านเป็นกฎหมายหรือไม่ก่อนที่อากิโนจะหมดวาระในเดือนพฤษภาคม 2016

สำหรับมาเลเซีย จากปี 2007 เป็นต้นมา มีความสามารถในการแข่งขันสูง จากแผนพัฒนา ระยะที่ 2 (1990-2020) นั้น กำหนดให้มาเลเซียเป็นประเทศอุตสาหกรรมด้วยการวางนโยบายให้ทุก

เชื้อชาติมีจุดยืนร่วมกันในทางเศรษฐกิจ ยอมรับความต่างในทางวัฒนธรรม ค่านิยม และศาสนา เพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ ที่ต้องการให้มีเสถียรภาพทางการเมือง เพื่อจะได้ดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจและต่างประเทศต่อไป

นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันคือ นาจิบ ราซัค มินโยบายที่ต่างกับนายกรัฐมนตรีท่านอื่น แต่ยังคงใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะที่ 2 อยู่ นาจิบขึ้นมาพร้อมด้วยตัวแบบทางเศรษฐกิจใหม่ เพื่อที่จะเพิ่มการผลิต ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ทางอุตสาหกรรม และเพิ่มการลงทุนจากต่างชาติ ทั้งนี้เพื่อให้มาเลเซียเป็นประเทศที่มีรายได้สูงและมีคุณภาพ ในการเจริญเติบโตในปี 2020 แนวคิดของเขาคือ เขาต้องการที่จะปรับเปลี่ยนแนวนโยบายดั้งเดิม คือ New Economic Policy (NEP) นั่นก็คือให้เสรีทางการค้ามากขึ้น ลดช่องว่างระหว่างสามเชื้อชาติ โดยให้ประโยชน์กับชาวมลายู (มุสลิม) น้อยลง ลดการสนับสนุนภาครัฐบางส่วน ช่วยเหลือคนจน ขยายโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้น เน้นการพัฒนาภายในโดยดึงดูดการลงทุนของต่างชาติ ในด้านการธนาคาร น้ำมัน และอื่น ๆ ที่จำเป็น มาเสริม แต่เขาก็มีปัญหาในเรื่องการคอร์รัปชัน ซึ่งยังคงพิสูจน์ไม่ได้ ทั้งมหาเธร์ โมฮัมหมัด และฝ่ายค้านต่างมาเรียกร้องให้เขาลาออกจากตำแหน่ง ซึ่งบางฝ่ายเห็นว่าเป็นการต่อสู้กันระหว่างการเมืองฝ่ายค้าน กับฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายค้านต้องการขึ้นมามีอำนาจ เหนือพรรครัฐบาล (Barisan nasional) ซึ่งมีพรรคอัมโน เป็นผู้นำ ความไม่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สำหรับประเทศไทยแล้ว จากปลายปี 2007-2015 นั้นมีการเปลี่ยนแปลงมากมาย โดยเฉพาะการเมืองภายในที่ไม่มีเสถียรภาพ ระหว่างผู้ที่สนับสนุนผู้นำการเมืองทั้งสองฝ่าย ปัญหาวิกฤตการเมืองไทย จึงยังคงไม่จบอย่างง่ายดาย แม้จะมีการประนีประนอมกันหลายฝ่ายก็ตาม และปัญหาความไม่มีเสถียรภาพทางการเมืองนี้เอง ทำให้เศรษฐกิจถดถอยกว่าประเทศเพื่อนบ้าน จะเห็นจาก GDP ลดลงอย่างต่อเนื่อง (สมชาย, 2015) ในส่วนของนโยบายต่างประเทศนั้นถูกกำหนดด้วยปัจจัยหลายประการ ปัจจัยสำคัญคือความไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง ทำให้ต่างประเทศลดการลงทุนลง ปัจจัยโลกาภิวัตน์ที่จะต้องทำให้ประเทศไทยต้องมีความเชื่อมโยงทั้ง 3 เสาหลักในอาเซียนให้ได้ อีกทั้งต้องกระจายความสัมพันธ์ไปยังภูมิภาคอื่นอีกด้วย ซึ่งถือเป็นความท้าทายของประเทศไทยเป็นอย่างมาก แต่ถ้าหากการเมืองมีเสถียรภาพแล้ว เศรษฐกิจ และการต่างประเทศก็จะมีผลที่ดีตามมาด้วย

สิงคโปร์ เป็นประเทศที่มีความมั่นคงทางการเมืองมากที่สุด จากการวางรากฐานของ ลี กวน ยิว ซึ่งทำให้ผู้นำรุ่นต่อมาได้สานต่อนโยบายอย่างต่อเนื่อง ประชาชนถูกกล่อมเกลามาจากผู้ก่อตั้งแต่สมัยลี กวน ยิว ให้มีความมุ่งมั่น ทรหดอดทน (โคริน, 2015) เพื่อความอยู่รอดและร่วมกันกับรัฐในการผลักดันนโยบายต่าง ๆ เพื่อผลประโยชน์ของประเทศชาติ ทำให้สิงคโปร์เป็นประเทศที่มี

การพัฒนาในระดับแนวหน้าของอาเซียน ภายใต้ผู้นำทั้ง 3 คน นั่นก็คือการเมืองแบบมีเสถียรภาพ เศรษฐกิจมั่นคง สังคมที่มั่นคง และการต่างประเทศที่มองไปข้างหน้า (Outward Looking)

สำหรับในกลุ่มอินโดจีน เวียดนามเป็นประเทศผู้นำทั้งกัมพูชา และลาว และได้เข้าไปลงทุน ในทั้งสองประเทศมากที่สุด การเมืองของสามประเทศนี้มีความมั่นคงและแยกเรื่องการเมืองออก จากการดำเนินการทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นรัฐบาลมีหน้าที่สั่งการลงมาสู่ระดับล่าง ระดับล่างก็ต้องดำเนินการ สำหรับเวียดนามแล้วมีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจสูงมาก เนื่องจากได้รับการสนับสนุนเงินลงทุนจากต่างชาติ มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อการลงทุน มีการส่งเสริม การส่งออก สร้างงานในประเทศ เช่นเดียวกับกัมพูชา และลาว ซึ่งทั้งสามประเทศนี้จะต้องถักทอตัวเอง ให้ทันกับประเทศในกลุ่มอาเซียนเดิม เนื่องจากในเข้มารวมกลุ่มในภายหลัง เป็นที่น่าสังเกตว่า เวียดนามจะต้องเป็นผู้นำทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และการต่างประเทศ ของทั้งกัมพูชาและลาว และอาจเป็นกลุ่มหนึ่ง (Sub-region) ในกลุ่มอาเซียน ซึ่งประเทศอื่นไม่ควรประเมินเวียดนามในทาง ที่ค่อยกว่า ทั้งสามประเทศนี้มีความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจกำลังขยายตัว การต่างประเทศ กำลังดำเนินการ แต่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ยังคงพัฒนาต่อไป

พม่า เป็นอีกประเทศหนึ่งที่ต้องจับตามอง แม้จะมีความขัดแย้งระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่าย ค้าน แต่ผลประโยชน์ของประเทศก็จะมาเป็นอันดับแรก สิ่งที่พม่าดำเนินการอยู่ คือ การสร้าง เสถียรภาพทางการเมือง เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และเปิดประตูสู่ประเทศต่าง ๆ ข้อ ได้เปรียบของพม่าคือทรัพยากรธรรมชาติอันมากมาย แต่ทรัพยากรมนุษย์ยังคงต้องพัฒนาให้มากขึ้น

บรูไน เป็นประเทศเล็ก ๆ แต่ร่ำรวย แม้จะมีการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข แต่ ชาวบรูไนมิได้เดือดร้อน เพราะบรูไนเป็นรัฐสวัสดิการที่ทุกคนได้ผลประโยชน์ ปัญหาของบรูไนใน อนาคต คือ ถ้าหากน้ำมันซึ่งเป็นรายได้หลักของประเทศลดน้อยลง บรูไนจะเอาอะไรมาชดเชยกับ รายได้ที่ได้จากน้ำมัน ซึ่งรัฐบาลก็ได้คิดไว้แล้วว่าจะต้องพัฒนาสินค้าอื่น ๆ นอกเหนือจากน้ำมัน บรูไนมีความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจมั่นคง การต่างประเทศอยู่ภายใต้กรอบของอาเซียน แต่ยัง ขาดทรัพยากรมนุษย์ในการทำงาน ในภาคธุรกิจและภาคบริการ เนื่องจากชาวบรูไนชอบที่จะรับ ราชการ

สำหรับติมอร์เลสเตแล้ว เป็นประเทศที่มีความขัดแย้งในระยะเริ่มแรก มีการประท้วงของ ประชาชน ทำให้การเมืองไม่มีเสถียรภาพ แต่หลังปี 2008 รัฐบาลของกูซเมาพยายามสร้างสันติภาพ และเสถียรภาพทางการเมือง เพราะเขาคิดว่าการพัฒนาจะไม่เกิดขึ้น หากการเมืองไม่มีความมั่นคง (วีรพงษ์, 2015) จากความมั่นคงทางการเมือง ทำให้เศรษฐกิจกระเตื้องขึ้น เนื่องจากมีการสร้าง โครงสร้างพื้นฐานในเขตชนบท ซึ่งได้มาจากการสร้างรายได้จากกองทุนปีโตรเลียม ในด้าน ต่างประเทศ รัฐบาลก็พยายามสร้างความสัมพันธ์กับออสเตรเลีย และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่

อยู่ใกล้กัน รวมไปถึงพยายามที่จะเชื่อมความสัมพันธ์กับประชาคมอาเซียน ปัญหาของติมอร์ก็คือ ทรัพยากรมนุษย์ยังไม่ได้มีการพัฒนานัก ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาสำหรับประเทศที่เกิดขึ้นใหม่

บทสรุป

กล่าวโดยสรุป แม้ประเทศในกลุ่มอาเซียนหรือประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะมีการพัฒนาภายใต้ประชาคมอาเซียนก็ตาม แต่ปัญหาประเทศในภูมิภาคที่ต้องเผชิญ คือ

1. การรวมกลุ่มกันของประชาคมอาเซียนจะเป็นอย่างไรในอนาคต หลังจากที่ได้ยินยอมพร้อมใจกันที่จะขอยุ่ในสมาคมในเดือนธันวาคม 2015 การค้าเสรีของทั้ง 10 ประเทศ จะมีปัญหาระหว่างประเทศเกิดขึ้นหรือไม่ ประเทศบางประเทศจะยอมสูญเสียอำนาจอธิปไตยส่วนหนึ่ง เพื่อส่วนรวมหรือไม่ เรารักกันฉันท์พี่น้องหรือไม่ การทำร้ายประเทศหนึ่งเหมือนการทำร้ายอีกประเทศหนึ่งหรือไม่ นี่ก็เป็นคำถามที่จะต้องเกิดขึ้นในอนาคต หลังจากปี 2015 นอกจากนี้การช่วงชิงอำนาจทางเศรษฐกิจระหว่างสหรัฐฯ ที่เสนอการรวมกลุ่ม TPP (Trans-Pacific Partnership) กับการก้าวเข้ามาของจีนในการสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ ก็เป็นการถ่วงดุลอำนาจทางเศรษฐกิจที่ทั้งสองประเทศนี้จะต้องมีบทบาทสูงในภูมิภาคนี้

2. มาเลเซียเป็นประธานในการประชุมกลุ่มอาเซียนในปี 2015 และเป็นสมาชิกไม่ถาวรในสหประชาชาติ ซึ่งจะทำให้มาเลเซียมีบทบาทนำในกลุ่มอาเซียนค่อนข้างสูง แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีปัญหาความขัดแย้งภายใน ปัญหาเรื่องสิทธิมนุษยชน มาเลเซียจะดำเนินการอย่างไร ในฐานะที่มีบทบาทสำคัญทั้งสองบทบาท

3. เมียนมาร์ได้เสร็จสิ้นการเลือกตั้ง แต่ต้องมีการประนีประนอมทางการเมืองเพื่อการพัฒนาประเทศให้ทันกับประเทศเพื่อนบ้าน เมียนมาร์จะพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนไปในทิศทางใด หากการประนีประนอมลงตัว และจะสามารถควบคุมประเทศมหาอำนาจอย่างไร มิให้พม่าเสียเปรียบและถูกรอบงำโดยตะวันตก ซึ่งคาดว่าผู้นำคนใหม่คงเตรียมตัวรับมือไว้อยู่แล้ว และอาจจะดำเนินการตาม Pangluang Agreement ที่จะให้อิสราฟภายใต้รัฐบาลพม่า

4. ฟิลิปปินส์กำลังพัฒนาทางเศรษฐกิจสูงมาก ในสมัยประธานาธิบดีเบนิกโนที่ III ซึ่งกำลังจะหมดวาระในวันที่ 9 พฤษภาคม 2016 ประเด็นคือ ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนต่อมาจะต้องสานต่อนโยบายของอากิโนให้ได้ มิฉะนั้นแล้วจะทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจหยุดชะงัก

5. อินโดนีเซียภายใต้ประธานาธิบดีโจโกวี ที่มีนโยบายมองการพัฒนาภายใน (Inward Looking) มากกว่ามองออกไปข้างนอก (Outward Looking) จะปรับนโยบายต่างประเทศมากขึ้นเพียงใด ภายใต้กลุ่มฝ่ายค้านในรัฐสภา

6. กลุ่มอินโดจีน ถึงแม้จะมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสูง และดึงดูดลงทุนสู่ประเทศสูงมาก แต่ปัญหาคือ ทรัพยากรมนุษย์ยังพัฒนาไม่เพียงพอที่จะรองรับกับการพัฒนาซึ่งทั้งสามประเทศต้องตระหนัก

7. ปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่ (Transnational Issues) ซึ่งข้ามแดนระหว่างประเทศในภาคพื้นทวีป และภาคพื้นมหาสมุทร ซึ่งมีอยู่มากมาย ตั้งแต่ปัญหาการค้ามนุษย์ ยาเสพติด โรคภัย อาชญากรรม แรงงานข้ามชาติ เป็นต้น ประเทศในประชาคมอาเซียนจะร่วมกันป้องกันอย่างไร มิให้เกิดปัญหาระหว่างกัน

8. ปัญหาในหมู่เกาะสแปรตลี ซึ่งมีประเทศที่ครอบครองในส่วนต่าง ๆ ในหมู่เกาะหลายประเทศ อาเซียนจะแก้ปัญหาอย่างไรกับผู้อ้างสิทธิ ในขณะที่จีนพยายามจะรุกรานและอ้างสิทธิครอบครองทั้งหมด แต่มีบางประเทศ เช่น เวียดนาม และฟิลิปปินส์ ก็อ้างสิทธิครอบครองมาก่อน รวมทั้งได้จัดตั้งเป็นเศรษฐกิจพิเศษมาแล้ว ในขณะที่สหรัฐฯ ก็ได้เข้ามาช่วยเหลือฟิลิปปินส์ เพื่อถ่วงดุลอำนาจจากจีน และขณะนี้ฟิลิปปินส์ก็ไต่ยื่นฟ้องไปที่สหประชาชาติแล้วภายใต้เขต 200 ไมล์ทะเลที่ฟิลิปปินส์ครอบครองอยู่ ทั้งนี้เป็นเพราะประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีได้ครอบครองมิได้ช่วยแก้ปัญหาอย่างจริงจัง เนื่องจากมีกฎของอาเซียนไม่ให้แทรกแซงในกิจการภายในของแต่ละประเทศ

9. ปัญหาเรื่องน้ำมันที่กระทบกับเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มอาเซียนในอนาคต การลดราคาน้ำมันจะให้ประโยชน์กับประเทศสมาชิก แต่บางประเทศเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค เช่น เวียดนาม บรูไน เป็นต้น จะปรับราคาของน้ำมันอย่างไร อีกทั้งประเทศผู้ผลิตนอกกลุ่มอาเซียน เช่น ตะวันออกกลางก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อการขึ้นลงของราคาน้ำมัน ซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของแต่ละประเทศด้วย อาเซียนจึงต้องรวมกลุ่มกันในการอภิปรายถึงปัญหานี้ด้วย

10. สิ่งสำคัญประการสุดท้ายของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งรวมเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2015 แล้วนั้น คือการจัดตั้งองค์กรเหนือชาติ (Supra-national) เพื่อเป็นองค์กรที่ดูแลผลประโยชน์ของสมาชิกทั้งหมด เหมือนกับประชาคมยุโรปที่ดำเนินการให้ผลประโยชน์ต่อสมาชิกเพื่อไม่ให้เกิดข้อขัดแย้งและช่วยเหลือกันเมื่อประเทศหนึ่งมีปัญหา แต่ถ้าหากจัดตั้งไม่ได้ ประเทศสมาชิกก็ควรลดอำนาจอธิปไตยบางส่วนของแต่ละประเทศลง เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม และข้อสำคัญ การไม่เข้าไปก้าวก่ายในกิจการภายในของแต่ละประเทศก็เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาร่วมกันของประเทศในภูมิภาคด้วย

บรรณานุกรม

อินโดนีเซีย

- Aspinal, Edward. (2010). “Indonesia in 2009, Democratic Triumphs and Trials”, **Southeast Asian Affairs** (2010) : 103-125.
- Corelli, Aaron L. (2015) “Sovereignty and the Sea: President Joko Widodo’s Foreign Policy Challenges, Contemporary” **Southeast Asia**, 37, 1 : 1-4.
- “Easier investment permits to woo investors”, **Jakarta Post**, 27 January 2015.
- Fealy, Greg. (2013). “Indonesian Politics in 2012, Graft, Intolerance, and Hope of Change in Late Yudhoyono Period”, **Southeast Asia Affairs** : 103-120.
- Indonesia Economic Outlook. 23 June 2015.
- Kimura, Ehito. (2011). “Indonesia in 2010, A Leading Democracy Disappoints on Reform”, **Asian Survey**, 51, 1 : 186-194.
- Maulencha, M. Ajie. (2015). “Analysis: Time to support infrastructure reform”, **Jakarta Post**, 21 January
- Mietzner, Marcus. (2009). “Indonesia in 2008, Democratic consolidation in Soeharto’s Shadow”, **Southeast Asian Affairs** : 105-123.
- Mietzner, Marcus. (2015). “Indonesia in 2014, Jokowi and the Repolarization of Post-Soeharto Period”, **Southeast Asian Affairs**: 117-138.
- Mietzner, Marcus. (2012) “Indonesia, Yudhoyono’s Legacy between Stability and Stagnation”, **Southeast Asian Affairs** :199-134.

ฟิลิปปินส์

- ลีดา สอนศรี. (2550). **ฟิลิปปินส์จากอดีตสู่ปัจจุบัน (1986-2006)**. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลีดา สอนศรี. (2550). **ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของฟิลิปปินส์**. กรุงเทพฯ : โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- . (2545). **คู่มือประเทศฟิลิปปินส์**. กรุงเทพฯ : โครงการ อบส.5.
- . (2549). **รัฐกับสังคมมุสลิม**. กรุงเทพฯ : สกว.

- _____. (2007). **การเมือง เศรษฐกิจและการต่างประเทศหลังสิ้นสุดสงครามเย็น**. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2550). **รัฐกับสังคมมุสลิมในภาคใต้ จากความขัดแย้งสู่ความร่วมมือ**. กรุงเทพฯ : กบไฟ,
- _____. (2555). “ฟิลิปปินส์ : จากอาเซียนสู่ TPP”, **มติชนรายวัน**. 17 กรกฎาคม, หน้า 6.
- ลีดา สอนศรี. (2552). **เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : การเมือง เศรษฐกิจและการต่างประเทศ หลังวิกฤต เศรษฐกิจ (พ.ศ. 2540-2550)**. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Amador Julio S. (2015). “The Philippines and Vietnam : Strategic Partners”, **The Diplomat** (February 26)
- Balisacan, Arsenio. (2015). interview on January 29.
- Basilio, Enrico L. (2006). **A Market-Oriented Policy Reform Option : the Philippine Roll-on/Roll-off (RO-RO) Experience**. Manila.
- Citizen’s Charter**. (2013).
- Cuisa, Jose L. (2015). **Asian Journal**. April 26.
- Del Rosario, Albert F. (2012). **Common Challenges, News Developments in the Philippines-US. Alliance**. Public Lecture at the Heritage Foundation, 2 May .
- Doherty, John F. “Who Controls the Philippine Economy,” **Cronies and Enemies, Philippine Studies Occasional Papers, no.5**, University of Hawaii, 29.
- Guthrie, George M. (1971). **Six Perspectives on the Philippines**. Manila : The Bookmark.
- Joint Statement : Eleventh Brunei Darussalam-Indonesia-Malaysia-Philippines (11th BIMP-EAGA Summit)**, 28 April 2015 Langkawi, Kedah, Malaysia.
- Philippine Daily Inquirer**. August 2006, 1-2.
- _____. 10 August, 2005.
- Philippine Star**. April 8, 2015.
- Public and Private Partnership Center**. (2014). Manila.
- Republic of the Philippines. (2001). **Inaugural address**. June 30.
- _____. (2004). **MTPDP Final consolidated**. Manila.
- Republic of the Philippines. (2009). **Prologue : Confronting the Global Economic Crisis**. Manila
- _____. **MTPDP 2004-2010**. Manila : 2010.

วารสารการเมืองการปกครอง

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 กันยายน 2558 – กุมภาพันธ์ 2559 การบริหารจัดการ-การบริหารทรัพยากรมนุษย์-นโยบาย

_____. **Executive Order no. 8**, September 9, 2010 (Reorganizing and Renaming the Build-Operate and Transfer (BOT) Center to the Public-Private Partnership (PPP) Center of the Philippine).

Republika ng Pilipinas. (2011). **Philippine Development Plan 2011 -2016 Results Matrices**. Manila.

SONA. 2009, 2011-2015. 4th **Philippine-Australia Ministerial Meeting Joint Ministerial Statement, 21 February 2014**.

ไทย

โมลิต ปันเปี่ยมรัชฎ์. (2543). **แนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ-การเมืองไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันนโยบายศึกษา.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (บรรณาธิการ). (2547). **รู้ทันทักษิณ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ขอดิดด้วยคน.

ประภัสสร เทพชาตรี (บรรณาธิการ). (2552). **ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน**. กรุงเทพฯ : โครงการอาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ลีดา สอนศรี (บรรณาธิการ). (2544). **เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : การเมืองการปกครองหลังสิ้นสุดสงครามเย็น**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ลีดา สอนศรี. (2546). **เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : นโยบายต่างประเทศในยุคโลกาภิวัตน์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (2555). **ความร่วมมือส่วนภูมิภาคแนวใหม่สำหรับประชาคมอาเซียน**. มหาสารคาม : อภิชาตการพิมพ์.

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2547). **การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงศึกษ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (2543). **วิสัยทัศน์ประเทศไทย ปี 2000**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : มติชน.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2553). **รายงานแสดงผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ปีที่หนึ่ง (วันที่ 30 ธันวาคม 2551 ถึงวันที่ 30 ธันวาคม 2552)**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สุรชาติ บำรุงสุข. (2552). **วิกฤตการเมืองไทย**. กรุงเทพฯ : โครงการความมั่นคงศึกษา ด้วยความสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

Mely Cabellero-Anthony editor. (2010). **Political change, democratic transitions and security in Southeast Asia**. London : Routledge.

Somchai Phatharathananunth. (2006). **Civil society and democratization : social movements in Northeast Thailand**. Copenhagen, Denmark : NIAS.

Tamada, Yoshifumi. (2008). Myths and realities : **The democratization of Thai politics**. Melbourne : Trans Pacific Press.

มาเลเซีย

จีน-มาเลย์ข้อตกลงแลกเปลี่ยนเงินตรามูลค่า 8 หมื่นล้านหยวน. (2552). **ASTV ผู้จัดการ** (9 กุมภาพันธ์).

ชปา จิตต์ประทุม. (2556). มาเลเซียบนเส้นทางการเป็นประเทศที่พัฒนา. ใน **กระแสนเอเชีย**. สุรางค์พรรณ ตั้งตรงไพโรจน์ บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาฯ.

นายกฯ มาเลเซีย เตรียมยกเลิกกฎหมายความมั่นคง ที่ใช้นาน 51 ปี. (2554). **มติชน** (16 กันยายน).

ผลโหวต TPP เดิมพันอนาคต นาจิบ. (2558). **ประชาชาติธุรกิจ** (14-16 กันยายน).

รัฐบาลมาเลเซียเปิดเสรีธุรกิจบริการบางส่วน. (2552). **ASTV ผู้จัดการ** (24 เมษายน).

ศาสนากับการเลือกตั้งในมาเลเซีย. (2556). **กรุงเทพธุรกิจ** (21 เมษายน).

Abdullah: Spend Funds Under Stimulus Package Effectively. **Bernama** (24 February 2009).

808 Assembly Proceeds Peacefully. **Bernama** (8 August 2015).

Baradan kuppusamy. Looking for a genuine partnership. **The Star** (7 May 2013).

Future of MCA depends on unity, says Najib. **Bernama** (12 October 2014).

Joceline Tan. Doing battle over land deals. **The Star** (2 September 2012).

MCA, Gerakan's return to the cabinet augurs well for the nation. **Bernama** (26 June 2014).

M. Veera pandiyan .The foreign factor on April 28. **The Star** (10 May 2012).

Oon Yeoh (editor). (2012). **Clean Sweep: The Global Triumph of Bersih 3.0**. Kuala Lumpur: SIRD.

PM condemns Tian Chua for blaming UMNO for Sabah gun battle with armed intruders. **Bernama** (3 March 2013).

Wong Chun Wai. Keep faith out of politics. **The Star** (11 November 2012).

Zahid: Full brunt of law to be used against Sarawak Report. **The Star** (31 July 2015).

สิงคโปร์

โคริน เฟื่องเกษม. (2548). “ลี กวน ยิว : ผู้นำคนแรกของสิงคโปร์” ใน สิดา สอนศรี (บก.) **ผู้นำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : ศึกษาเฉพาะในประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย**. กรุงเทพฯ : โครงการวิชาโทเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โคริน เฟื่องเกษม. (2550). “นโยบายต่างประเทศของสิงคโปร์”, ใน สิดา สอนศรี (บก.) **เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : นโยบายต่างประเทศหลังวิกฤติเศรษฐกิจ (พ.ศ. 1997 – 2006)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โคริน เฟื่องเกษม. (2552). **สิงคโปร์ : การเมือง เศรษฐกิจและการต่างประเทศหลังวิกฤติเศรษฐกิจ (ค.ศ. หลังวิกฤติเศรษฐกิจ (พ.ศ. 2540 – 2550)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552 ; ใน สิดา สอนศรี. **เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ : การเมือง เศรษฐกิจ และการต่างประเทศหลังวิกฤติเศรษฐกิจ (พ.ศ.2540-2550)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โคริน เฟื่องเกษม. (2554). **สิงคโปร์ภายใต้สามผู้นำ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด.

Lee Kuan Yew. (2013). **One Man’s View of the World**. Singapore : Straits Times Press.

“PM Lee, Najib ‘satisfied’ at program made since last Leaders’ Retreat”, May 5, 2015, [http : // www.channelnewsasia.com/news/singapore/pm-lee-najib-satisfied-at /1826794.html](http://www.channelnewsasia.com/news/singapore/pm-lee-najib-satisfied-at-1826794.html). Retrieved 2 July 2015.

PM Lee Hsien Loong’s Chinese New Year Message 2013.

Russon, Mary-Ann. “Lee Kuan Yew death : Can Lee Hsien Loong take Singapore into the future?” **International Business Times**, UK Edition, 8 June 2015.

See Seng Tan. (2012) “Faced With the Dragon : Perils and Prospects in Singapore’s Ambivalent Relationship with China,” **The Chinese Journal of International Politics** : 245 – 265.

Shen, Simon. “Why Singapore plays a pivotal role in ASEAN,” April 20, 2015 www.ejinsight.com/20150420-singapore-pivotal-role-ASEAN

Singapore Election Department, September 12, 2015.

“Singapore in mourning as first PM Lee Kuan Yew dies,” **The Jordan Times**, March 23, 2015.

“Singapore Politics : Falling on their wallets,” **Economist**, January 7, 2012.

Tan, Kenneth Paul. “Singapore in 2014 : Adapting to the New Normal”, **Asian Survey**, Vol.55, No.1, January / February (2015) : 157-164.

เวียดนาม

รัฐวิเทศสัมพันธ์ ศรียนา. (2550). นโยบายต่างประเทศของเวียดนามหลังปี 1986 กรณีนโยบายของเวียดนามต่อ

ไทย. สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : เลคเอนด์ฟาวด์เทน พรีนตัง.

รัฐวิเทศสัมพันธ์ ศรียนา. (2542). “แนวทางใหม่ของนโยบายต่างประเทศเวียดนามหลัง 1986,” เอเชียปริทัศน์ : 26-48 กันยายน-ธันวาคม.

Adam Taylor. (2012). “China Angers Vietnam By Announcing A Tiny New City On Disputed South China Sea Island”, 24 July.

ASEAN Foreign Ministers’ Statement on the Current Developments in the South China Sea, May 10, 2014, Nay Pyi Taw.

“China must immediately withdraw oil rig: Vietnam's Defense Minister”, 2 June 2014, <http://thanhniennews.com/politics/china-must-immediately-withdraw-oil-rig-vietnams-defense-minister-26815.html>.

“China speeds up construction of Sansha City in West PHL Sea”, 30 September 2012, <http://www.gmanetwork.com/news/story/276188/news/nation/china-speeds-up-construction-of-sansha-city-in-west-phl-sea>.

“China warns Vietnam over South China Sea islands”, 2 January 2013, <http://www.thesundayindian.com/en/story/china-warns-vietnam-over-south-china-sea-islands/117/45466/>.

Communist Party of Vietnam, Documents of the 11th Congress, National Political Publication House, Hanoi, 2011.

“Half a million Vietnamese Catholics of Vinh Diocese protest against police’s brutality”, Viet Catholic News, 26 July 2009, <http://www.vietcatholic.net/News/Html/69468.htm>;

South China Sea Oil Shipping Lanes, <http://www.globalsecurity.org/military/world/war/spratly-ship.htm>

"U.S. Group Condemns Arrest of Rights Lawyer in Vietnam", 19 June 2009, <http://www.christianpost.com/article/20090619/u-s-group-condemns-arrest-of-rights-lawyer-in-vietnam/index.html>

“Vietnam Protests China’s Plans for Sansha City Garrison”, Bloomberg News, 15 August 2012, <http://www.bloomberg.com/news/2012-07-24/vietnam-protests-china-s-plans-for-sansha-city-garrison.html>.

วารสารการเมืองการปกครอง

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 กันยายน 2558 – กุมภาพันธ์ 2559 การบริหารจัดการ-การบริหารทรัพยากรมนุษย์-นโยบาย

“Viet Nam, Thailand promote strategic cooperation”, 27 June 2013,

http://www.vietnamembassy-hungary.org/en/news_object_view?newsPath=/vnemb.vn/tin_hddn/ns130628163249

กัมพูชา

ธีระ นุชเปียม. (2542). การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองกัมพูชา. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คืบไฟ, ผู้จัดการออนไลน์, 12 ตุลาคม 2551.

วัชรินทร์ ยงศิริ. (2556). ประชาธิปไตยและการเมืองในกัมพูชา. เอกสารประกอบการสอนวิชาประชาธิปไตยในเอเชียอาคเนย์ โครงการปรัชญาคุณูปบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศูนย์อินโดจีนศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา. โต๊ะข่าวกัมพูชา, 4 (พฤษภาคม 2552) ; 4 (มิถุนายน 2552) ; 5 (กรกฎาคม 2553) ; 5 (พฤศจิกายน 2553).

http://en.wikipedia.org/wiki/Ethnic_groups_in_Cambodia 2015.

The Economist Intelligence Unit. (2009)“Cambodia.” Country Report, February, March, April, July, September.

The Economist Intelligence Unit. (2010). “Cambodia.” Country Report, May, June, October, December.

The Economist Intelligence Unit. (2011) “Cambodia.” Country Report, January, April, May, August, October.

The Economist Intelligence Unit. (2012) “Cambodia.” Country Report, March, April, June, July, September, October.

The Economist Intelligence Unit. (2015). “Cambodia.” Country Report, February, March, April.

ลาว

กระทรวงการต่างประเทศ. (2014). แผนแม่บทประชาคมการเมือง-ความมั่นคงอาเซียน.

กฎหมายว่าด้วยศาลประชาชน สปป.ลาว ฉบับปรับปรุงปี 2009.

กฎหมายว่าด้วยองค์การอัยการประชาชน สปป.ลาว ฉบับปรับปรุง 2009.

แผนการปฏิบัติประชาคมวัฒนธรรม-สังคมอาเซียน ปี ค.ศ.2009-2015 (Road Map for an ASEAN Community 2009-2015).

ศุทธิกานต์ มีจั่น. (2556). **สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว**. วิทยาลัยพัฒนาการปกครอง
ท้องถิ่น: สถาบันพระปกเกล้า.

พม่า

พรพิมล ศรีโชติ. (2551). **การต่างประเทศพม่า : ปฏิสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและชนกลุ่ม
น้อย**. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Allen, Tim, and Alan Thomas. (2000). **Poverty and development into the 21st century**.
Oxford University Press.

Economist Intelligence Unit (EIU). (2013). Myanmar 2012 (country report).

Egreteau, R., & Jagan, L. (2013). **Soldiers and diplomacy in Burma: understanding the
foreign relations of the Burmese praetorian state**. NUS Press : IRASEC.

Know About Modernization." **Foreign Affairs** 88, no. 2 (2009) : 33-48.

International crisis group. (2014). **Myanmar's Military: Back to the Barracks**. Crisis group
Asia Report.

Than, Tin MaungMaung. (2014). "Introductory Overview: Myanmar's Economic Reforms."
Journal of Southeast Asian Economies (JSEAE) 31, no. 2 : 165-172.

ณัฐพล ตันตระกูลทรัพย์. (2556). **ชนกลุ่มน้อยกับรัฐบาลพม่า : การปรับความสัมพันธ์ใหม่**.
[ออนไลน์] แหล่งที่มา:

http://www.thaiworld.org/thn/thailand_monitor/answera.php?question_id=1199

Irrawaddy. After Rumors, Rangoon Muslims Fear Attacks, 2013. [online]. Available from:
<http://www.irrawaddy.org/archives/30479>

Myanmar Time. (2010). **Economic expertise needed in Hluttaws: analysts, politicians,**
[online].

Available from [http://www.burmanet.org/news/2010/10/14/myanmar-times-economic-expertise-
needed-in-hluttaws-analysts-politicians/](http://www.burmanet.org/news/2010/10/14/myanmar-times-economic-expertise-needed-in-hluttaws-analysts-politicians/)

วารสารการเมืองการปกครอง

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 กันยายน 2558 – กุมภาพันธ์ 2559 การบริหารจัดการ-การบริหารทรัพยากรมนุษย์-นโยบาย

บรูไน

จริญ มะดูดีม. (2012). **OIC องค์การมุสลิมโลกในโลกมุสลิม พัฒนาการ บทบาท ขององค์การความร่วมมืออิสลามและความสัมพันธ์กับประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : ศยาม.

จิตติมา คิมสุขศรี. (2013). **เนการาบรูไนดารุสซาลาม 2012**, กระแสเอเชีย.

นภคณ ชาติประเสริฐ. (2550). **บรูไน การเมือง เศรษฐกิจ และการต่างประเทศหลังวิกฤติ (ค.ศ. 1997-2006)**.

ลีดา สอนศรี บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิขานท์ สิทธิพุทธานกูร. (2556). **ระบบการเมืองการปกครอง สมาชิกประชาคมอาเซียน**. สถาบันพระปกเกล้า

วิเคราะห์ข่าวเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ.กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

สำนักงานแรงงานบรูไน. <http://brunei.mol.go.th/home.25> สิงหาคม, 2558

<http://www.mfa.go.th/business/>,วิเคราะห์ข่าวเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ.กรมระหว่างประเทศ
เจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 25 กันยายน, 2558

<http://www.eastasiawatch.in.th/article.php?id=558>, จับตาอาเซียนตะวันออก East Asian watch, 25
กรกฎาคม, 2558

ติมอร์เลสเต

Asian Development Bank. (2015). **Timor-Leste**. ADB.

<http://www.adb.org/sites/default/files/publication/30205/ado2013-timor-leste.pdf>
(accessed April 12)

Australian Department of Foreign Affairs and Trade. (2015). **Timor-Leste country brief**.

Australian Department of Foreign Affairs and Trade. <http://dfat.gov.au/geo/timor-leste/Pages/timor-leste-country-brief.aspx>. (accessed April 30)

Australian Strategic Policy Institute. (2015). **A reliable partner: Strengthening Australia-**

Timor-Leste relations. Australian Strategic Policy Institute. report-issue-39-a-reliable-partner-strengthening-australia-timor-leste-relations/6_59_12_PM_SR39_Timor-Leste.pdf. (accessed March 7)

Azhari, Noordin. (2011). ASEAN and East Timor: Family someday?. In **ASEAN matters:**

Reflecting on the Association of Southeast Asian Nations, ed. Yoong Yoong Lee, 53-58. Singapore: World Scientific.

Babo-Saores, Dionisio. (2012). Conflict and violence in post-independence East Timor. In **The peace in between: Post-war violence and peace building**, ed. Astri Suhrke, and Mats Berdal, 211-226. London: Routledge.

International Crisis Group. **Timor-Leste stability at what cost?**. ETH Zurich.

file:///C:/Users/Administrator/Downloads/246-timor-leste-stability-at-what-cost.pdf.

(accessed April 30, 2015).

Jones, Lee. (2012). **ASEAN, sovereignty and intervention in Southeast Asia**. New York: Palgrave Macmillan.

Lemay-Hebert, Nicolas. (2014). A Sisyphean exercise of SSR: Examining the role of the UN in Timor-Leste. In **Security sector reform in Southeast Asia: from policy to practice**, ed. Felix

Heiduk, 201-221. Basingstoke, Hampshire : Palgrave Macmillan.